

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/138

URBROJ: 65-26-7

Zagreb, 18. ožujka 2026.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 18. ožujka 2026. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra mora, prometa i infrastrukture Olega Butkovića i državne tajnike Žarka Tušeka i Tomislava Mihotića.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-01/82
URBROJ: 50301-27/27-26-12

Zagreb, 18. ožujka 2026.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra mora, prometa i infrastrukture Olega Butkovića i državne tajnike Žarka Tušeka i Tomislava Mihotića.

2
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O UGOVORIMA O PRIJEVOZU U
ŽELJEZNIČKOM PROMETU

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O UGOVORIMA O PRIJEVOZU U ŽELJEZNIČKOM PROMETU

POGLAVLJE I.

UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju odnosi koji nastaju iz ugovora o prijevozu pošiljaka u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prometu, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, prava i obveze ugovornih stranaka, odgovornost prijevoznika, izdavanje i uporaba teretnog lista, rokovi prijevoza, naknada štete te uvjeti i način elektroničke razmjene i pohrane podataka u željezničkom prometu.

Prijenos i provedba propisa Europske unije

Članak 2.

Ovim Zakonom osigurava se provedba:

- Uredbe (EU) 2020/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. o elektroničkim informacijama u prijevozu tereta (SL L 249, 31.7.2020.), kako je zadnji put izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2024/2025 od 15. srpnja 2024. o dopuni Uredbe (EU) 2020/1056 izmjenom njezina dijela B Priloga I. (SL L, 2024/2025, 20.12.2024.) i
- Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2024/1942 od 5. srpnja 2024. o utvrđivanju zajedničkih postupaka i detaljnih pravila za pristup elektroničkim informacijama o prijevozu tereta i njihovu obradu od strane nadležnih tijela u skladu s Uredbom (EU) 2020/1056 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, 2024/1942, 20.12.2024.).

Primjena drugih propisa

Članak 3.

Na sve odnose iz ugovora o prijevozu koji nisu uređeni ovim Zakonom primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuju obvezni odnosi.

Pojmovi

Članak 4.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *intermodalna prijevozna jedinica* znači kontejner, nosivi sanduk s pomičnim podom (*engl. swap body*), polu-prikolicu ili druge usporedive jedinice za utovar koje se koriste u kombiniranom prijevozu

2. *kolodvor* je svako željezničko službeno mjesto koje je otvoreno za cjelokupan ili ograničen prijevoz pošiljaka

3. *korisnik prijevoza* je osoba koja na temelju ugovora o prijevozu, teretnog lista ili druge pravne osnove stječe određena prava i preuzima određene obveze, a to može biti pošiljatelj, naručitelj prijevoza ili primatelj

4. *međunarodni željeznički promet* podrazumijeva prijevoz robe od otpremnog ili odredišnog kolodvora u Republici Hrvatskoj do odredišnog ili otpremnog kolodvora izvan Republike Hrvatske, a koji prijevoz robe na prijevoznom putu prelazi na područje jedne ili više drugih država

5. *Nacionalni sustav elektroničke pohrane i razmjene podataka u prijevozu tereta* je elektronički portal koji omogućava elektroničku razmjenu regulatornih informacija o prijevozu tereta (*engl. eFTI*) u strojno čitljivom formatu putem platformi koje se temelje na informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji

6. *naručitelj prijevoza* je osoba koja u svoje ime za drugoga s prijevoznikom sklapa ugovor o prijevozu pošiljke

7. *nositelj prava* je osoba koja na temelju ugovora o prijevozu ima zahtjev prema prijevozniku

8. *pošiljatelj* je osoba koja predaje pošiljku na prijevoz

9. *pošiljka* je jedna ili više stvari koje se predaju na prijevoz s jednom prijevoznom ispravom (teretni list)

10. *prijevoznik* je pravna osoba koja je sklopila ugovor o prijevozu

11. *primatelj* je osoba koja je ovlaštena od pošiljatelja na odredišnome kolodvoru preuzeti pošiljku predanu na prijevoz

12. *unutarnji željeznički promet* podrazumijeva prijevoz robe od otpremnoga do odredišnog kolodvora u Republici Hrvatskoj na prijevoznom putu koji ne prelazi preko područja druge države

13. *vagonska dangubina i vagonska stajarina* su naknade koje prijevoznik može naplatiti zbog prekoračenja određenog roka utovara ili istovara ili zadržavanja vagona preko predviđenog roka

14. *XDR (engl. „Special drawing rights“ – SDR)* je jedinica vrijednosti dogovorena u okviru Međunarodnog monetarnog fonda i određena srednjom vrijednošću košarice konvertibilnih valuta.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

POGLAVLJE II.

PRIJEVOZ POŠILJKE

Opći uvjeti prijevoza

Članak 5.

- (1) Željeznički prijevoznik je obvezan donijeti opće uvjete prijevoza u unutarnjem i/ili međunarodnom prijevozu.
- (2) Opći uvjeti prijevoza moraju se javno objaviti na uobičajen način.
- (3) Ništetne su odredbe općih uvjeta prijevoza ili druge odredbe ugovora o prijevozu između prijevoznika i pošiljatelja kojima se prijevoznik potpuno ili djelomično oslobađa od odgovornosti predviđene ovim Zakonom, teret dokazivanja prebacuje s prijevoznika ili kojima se za prijevoznika predviđaju pogodnija ograničenja odgovornosti od ograničenja predviđenih ovim Zakonom.

Ugovor o prijevozu

Članak 6.

- (1) Ugovorom o prijevozu pošiljke prijevoznik se obvezuje prevesti pošiljku do odredišnog kolodvora i predati je primatelju uz naplatu naknade za prijevoz.
- (2) Ugovor o prijevozu pošiljke sklopljen je kada naručitelj prijevoza prihvati ponudu prijevoznika.
- (3) Prijevoznik potvrđuje primitak pošiljke otpremnim žigom ili računalnim ispisom s datumom primitka pošiljke na teretnom listu.
- (4) Potvrda primitka pošiljke na teretnom listu dokaz je da je ugovor o prijevozu sklopljen. Nedostatak, neispravnost ili gubitak teretnog lista neće utjecati na postojanje ili valjanost ugovora o prijevozu.
- (5) Na primjerku teretnog lista koji se predaje pošiljatelju prijevoznik mora potvrditi datum, a za lako pokvarljivu stvar i živu životinju mora potvrditi i sat primitka na prijevoz.
- (6) Duplikat teretnoga lista nema valjanost teretnog lista koji prati pošiljku, ali pošiljatelju služi kao dokaz da je ugovor o prijevozu sklopljen.

Zabrana i uvjeti za prijevoz pošiljaka

Članak 7.

- (1) Prijevoznik ne može primiti na prijevoz pošiljku ako je prijevoz takve pošiljke zabranjen zakonom ili drugim propisom.

(2) Pošiljka za koju je propisano da se može prevoziti samo uz određene uvjete, može se primiti na prijevoz samo ako su uvjeti ispunjeni.

Odgovornost za štetu uzrokovanu svojstvima pošiljke

Članak 8.

Pošiljatelj odgovara za štetu koju prouzrokuje osobama, sredstvima i drugim stvarima djelovanjem svojstava pošiljke koju je predao na prijevoz ako prijevozniku svojstva nisu niti bi mogla biti poznata.

Teretni list

Članak 9.

(1) Pošiljatelj za svaku pošiljku prijevozniku mora predati teretni list.

(2) Za svaku pošiljku izdaje se poseban teretni list. Jednim teretnim listom može se predati na prijevoz samo pošiljka koja se može prevesti u jednom vagonu, osim ako se radi o robi takvih dimenzija da je za utovar potrebno više vagona ili ako je ugovorom o prijevozu drugačije određeno.

(3) Općim uvjetima prijevoza određuje se koja se pošiljka ne smije predati na prijevoz s jednim teretnim listom.

(4) Obrazac teretnog lista istovjetan je modelu propisanom u Naslovu II., članku 6. stavku 8. Zakona o potvrđivanju Protokola od 3. lipnja 1999. godine o izmjenama Konvencije o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF) od 9. svibnja 1980. godine (Protokol 1999.) i Konvencije o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF) od 9. svibnja 1980. godine u verziji Protokola o izmjenama od 3. lipnja 1999. godine s pripadajućim dodacima („Narodne novine“, broj 12/00.) (u daljnjem tekstu: Zakon o prihvatu COTIF-a). U željezničkom prijevozu tereta mogu se koristiti prateći obrasci teretnog lista propisani Zakonom o prihvatu COTIF-a.

(5) Teretni list i duplikat teretnog lista mogu biti u elektroničkom obliku koji se može pretvoriti u pisani oblik. Postupci koji se koriste za evidentiranje i obradu podataka, u pogledu dokazne vrijednosti elektroničkog teretnog lista, moraju biti funkcionalno istovjetni.

Sadržaj teretnog lista

Članak 10.

(1) Teretni list mora sadržavati:

1. mjesto i datum ispostavljanja
2. ime i adresu pošiljatelja
3. ime i adresu prijevoznika koji je zaključio ugovor o prijevozu

4. ime i adresu osobe kojoj je pošiljka stvarno predana, ako to nije bio prijevoznik iz točke 3. ovoga stavka
 5. mjesto i dan preuzimanja pošiljke
 6. mjesto isporuke
 7. ime i adresu primatelja
 8. opis prirode pošiljke i način pakiranja, a u slučaju opasnih tvari, opis predviđen propisom koji se odnosi na međunarodni prijevoz opasnih tvari željeznicom - RID (*engl. „Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail“*)
 9. broj paketa i posebne oznake, te broj potreban za identifikaciju pošiljaka u komadnim pošiljkama
 10. broj vagona, u slučaju prijevoza vagona koji prevoze pošiljku
 11. broj praznog željezničkog vozila koje se kreće na svojim kotačima, ako se predaje za prijevoz kao pošiljka
 12. u slučaju intermodalnih prijevoznih jedinica, kategoriju, broj i ostala obilježja nužna za identifikaciju
 13. bruto-masu ili količinu pošiljke
 14. detaljan popis dokumenata koje traže carinske ili druge administrativne vlasti i koji su priloženi teretnom listu i
 15. troškove vezane uz prijevoz u mjeri u kojoj ih plaća primatelj ili svaka druga izjava prema kojoj troškove plaća primatelj.
- (2) Sukladno sklopljenom ugovoru o prijevozu, teretni list može sadržavati sljedeće pojedinosti:
1. u slučaju da prijevoz obavlja nekoliko prijevoznika, prijevoznik koji mora isporučiti pošiljku, kada je upisan uz svoj pristanak na teretnom listu
 2. troškove koje preuzima platiti pošiljatelj
 3. iznos za naplatu pouzećem
 4. deklaraciju o vrijednosti pošiljke i iznos od posebnog interesa za isporuku
 5. dogovoreni rok prijevoza ili provoza
 6. dogovorenu rutu
 7. popis dokumenata koji nisu navedeni u stavku 1. točki 14. ovoga članka, a koji se predaju prijevozniku i/ili

8. stavke koje je unio pošiljatelj, a koje se odnose na broj i vrstu plombi koje je stavio na vagon.

(3) Ugovorne strane mogu unijeti u teretni list bilo koje pojedinosti koje smatraju korisnima.

Točnost podataka u teretnom listu i odgovornost pošiljatelja

Članak 11.

(1) Pošiljatelj je odgovoran za sve troškove, gubitak i štetu koju pretrpi prijevoznik zbog:

1. toga što su stavke koje je upisao pošiljatelj u teretnom listu nepravilne, netočne, nepotpune ili upisane drugdje, a ne na za to predviđenom mjestu

2. toga što je pošiljatelj propustio upisati stavke koje su propisane propisom koji se odnosi na međunarodni prijevoz opasnih tvari željeznicom (RID).

(2) Ako na zahtjev pošiljatelja prijevoznik unese stavke u teretni list, smatra se, ako se ne dokaže suprotno, da je to učinio u ime pošiljatelja.

Prijevozni troškovi

Članak 12.

Prijevozne troškove i druge troškove koji nastanu tijekom prijevoza plaća korisnik prijevoza prema općim uvjetima prijevoza ili posebno ugovorenim uvjetima koji se primjenjuju na dan sklapanja ugovora o prijevozu, a sukladno podacima unesenim u teretni list.

Provjera i utvrđivanje mase i sadržaja pošiljke

Članak 13.

(1) Pošiljatelj u teretni list mora upisati masu i sadržaj pošiljke, uključujući broj paketa, njihove oznake i brojeve, te odgovara za točnost unesenih podataka.

(2) Prijevoznik ima pravo u svakom trenutku provjeriti jesu li uvjeti prijevoza zadovoljeni i odgovara li pošiljka stavkama u teretnom listu koji je sačinio pošiljatelj.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka masa pošiljke će se ustanoviti na otpremnom ili prvom prikladnom usputnom kolodvoru. Ako se provjera odnosi na sadržaj pošiljke, to valja obaviti ako je moguće, u nazočnosti pošiljatelja. Ako pošiljatelj nije nazočan prilikom ustanovljavanja mase i sadržaja pošiljke iz stavka 2. ovoga članka, u pogledu njegovih daljnjih prava, obveza i odgovornosti, smatra se kao da je bio nazočan.

(4) Ako pošiljka ne odgovara stavkama na teretnom listu ili ako odredbe koje se odnose na prijevoz pošiljke glede uvjeta, nisu zadovoljene, rezultat provjere mora se unijeti i ovjeriti u primjerku teretnog lista koji prati pošiljku, kao i u duplikat teretnog lista, ako ga prijevoznik još uvijek posjeduje. U tom slučaju troškovi provjere teretit će pošiljku.

(5) O rezultatima provjere i novonastalim okolnostima prijevoznik će obavijestiti pošiljatelja najkasnije do kraja radnog dana u kojem je saznao za iste.

(6) Prijevoznik je odgovoran za nastalu štetu ako je prilikom predaje pošiljke primatelju provjerom ustanovljena manja masa ili drugačiji sadržaj pošiljke od one koju je prijevoznik utvrdio u slučaju iz stavka 4. ovoga članka.

(7) Prijevoznik nije odgovoran za štetu ako se ustanovi da masa i sadržaj pošiljke ne odgovaraju navodima iz teretnog lista, koje prijevoznik nije ovjerio, osobito ako je vagon odnosno intermodalna jedinica na vagonu predan primatelju s ispravnim originalnim plombama.

Netočno imenovanje i razlika u masi

Članak 14.

Za netočno imenovanje pošiljke koje utječe na visinu naknade za prijevoz i za razliku u masi preko 2% prijevoznik osim naplaćene naknade za prijevoz ima pravo naplatiti još i dvostruku razliku u naknadi za prijevoz.

Isključenje pošiljke i dodatna naknada

Članak 15.

(1) Ako se zbog neispravnih, netočnih ili nepotpunih podataka ili izjava pošiljatelja upisanih u teretni list prevozi pošiljka sa stvarima koje su isključene od prijevoza ili sa stvarima koje se prevoze uz posebne uvjete, a ti uvjeti nisu ispunjeni, ili se krše propisi o sigurnosti prometa ili se preopterećuje vagon, prijevoznik cijelu pošiljku ili preteg mora isključiti iz prometa na prvome kolodvoru gdje je to moguće, na pošiljateljev trošak i rizik, te ga o tome obavijestiti i zatražiti daljnje upute.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka prijevoznik ima pravo naplatiti trostruku naknadu za obavljeni prijevoz te ima pravo na naknadu štete koja mu zbog toga nastane.

Obavljanje carinskih i drugih radnji

Članak 16.

Prijevoznik tijekom prijevoza za račun korisnika prijevoza može obavljati carinske i druge propisane radnje.

Isprave uz teretni list

Članak 17.

(1) Pošiljatelj uz teretni list mora priložiti isprave potrebne za obavljanje radnji koje se na temelju carinskih i drugih propisa moraju obaviti prije nego se pošiljka izda primatelju.

(2) Prijevoznik ne mora ispitati jesu li podnesene isprave točne i dostatne.

Naknada štete zbog isprava

Članak 18.

(1) Pošiljatelj odgovara prijevozniku za štetu koja nastane zbog nedostatka, netočnosti ili neispravnosti isprava ako za to nema prijevoznikove krivnje.

(2) Prijevoznik odgovara za štetu koja nastane gubitkom ili neispravnom upotrebom isprava priloženih teretnom listu, osim ako dokaže da nije kriv za štetu.

(3) Naknada štete u slučaju iz stavka 2. ovoga članka ne može biti veća od iznosa koju bi prijevoznik morao nadoknaditi da je pošiljka predana na prijevoz izgubljena. Ako je moguće utvrditi stvarnu štetu nastalu gubitkom ili neispravnom upotrebom priloženih isprava, naknada se određuje u visini stvarne štete.

Izmjena ugovora o prijevozu

Članak 19.

(1) Naručitelj prijevoza ili osoba ovlaštena od strane naručitelja prijevoza uz obvezu naknade troškova ima pravo izmijeniti ugovor o prijevozu i zahtijevati:

1. da mu se pošiljka vrati na otpremnome kolodvoru prije početka prijevoza
2. da se prijevoz pošiljke zaustavi usput
3. da se izdavanje pošiljke odgodi
4. da se pošiljka izda nekome drugom primatelju
5. da se pošiljka izda u nekome drugome odredišnom kolodvoru
6. da se pošiljka vrati u otpremni kolodvor
7. da se iznosi za koje je u teretnom listu naznačeno da će ih platiti primatelj naplate od njega umjesto od primatelja i/ili
8. da se pošiljka naknadno optereti pouzećem ili da se iznos pouzeća poveća ili smanji ili da se od pouzeća odustane.

(2) Pravo na izmjenu ugovora o prijevozu iz stavka 1. ovoga članka prestaje važiti:

1. kada primatelj iskupi teretni list ili
2. kada primatelj primi robu.

(3) Zahtjev za izmjenu ugovora o prijevozu i potvrda o primitku zahtjeva moraju biti poslani u pisanom obliku ili elektroničkom poštom. Zahtjev za izmjenom ugovora ne smije se odnositi na dio pošiljke.

Odbijanje izmjene ugovora

Članak 20.

Prijevoznik može odbiti izmjenu ugovora o prijevozu:

1. ako se u trenutku kada zahtjev prispije na kolodvor koji bi morao izmijeniti ugovor on više ne može izmijeniti
2. ako bi zbog izmjene ugovora došlo do poremećaja u prometu
3. ako se izmjena ugovora protivi carinskim ili drugim propisima
4. ako kod izmjene odredišnog kolodvora vrijednost pošiljke ne bi pokrila troškove prijevoza do novoga odredišnog kolodvora, osim ako se ti troškovi plate odmah ili se daje jamstvo
5. ako postoji opravdan razlog da se ne udovolji zahtjevu za izmjenom ugovora.

Odgovornost za neosnovano odbijanje izmjene ugovora

Članak 21.

- (1) Ako prijevoznik odbije zahtjev za izmjenu ugovora, a ne postoje razlozi iz članka 20. ovoga Zakona, odgovara za štetu koja nastane zbog toga.
- (2) Naknada štete u slučaju iz stavka 1. ovoga članka ne može biti veća od iznosa koju bi prijevoznik morao nadoknaditi da je pošiljka predana na prijevoz izgubljena.

Obavljanje prijevoza

Članak 22.

- (1) Ako narav pošiljke zahtijeva pakiranje ili obilježavanje, pošiljatelj je mora zapakirati ili obilježiti tako da se za vrijeme prijevoza sačuva od potpunog ili djelomičnog gubitka i oštećenja i da se spriječi nanošenje štete osobama, voznim sredstvima ili drugim stvarima.
- (2) Pošiljatelj odgovara za štetu prouzrokovanu prijevozniku ili drugim osobama zbog toga što pošiljka uopće nije zapakirana ili obilježena ili je nedostatno zapakirana ili obilježena, osim ako su manjkavosti bile očigledne ili poznate prijevozniku u trenutku kada je preuzimao pošiljku i nije se od njih ogradio.

Utovarni rok

Članak 23.

- (1) Pošiljatelj mora utovariti pošiljku u utovarnom roku, sukladno općim uvjetima prijevoza prijevoznika, ako nije drukčije ugovoreno.
- (2) Prekorači li se utovarni rok, prijevoznik ima pravo na posebnu naknadu.

Dostavni rok

Članak 24.

(1) Prijevoznik mora prevesti pošiljku u dostavnom roku sukladno općim uvjetima prijevoza ako nije drukčije ugovoreno.

(2) Dostavni rok počinje teći od ponoći nakon primitka pošiljke na prijevoz, a za lako pokvarljivu stvar i za živu životinju predanu prije podne - od 12 sati istoga dana.

(3) U dostavni rok ne uračunavaju se neradni dani i vrijeme zadržavanja pošiljke:

1. zbog provjeravanja njezina sadržaja i mase, ako je tim provjeravanjem ustanovljena netočnost navoda u teretnom listu

2. zbog radnji carinskih, državnih ili drugih nadležnih tijela

3. zbog izmjene ugovora o prijevozu učinjene na zahtjev naručitelja prijevoza ili njegovog ovlaštenika

4. zbog posebnih radnji u vezi s pošiljkom ili

5. zbog drugih uzroka koji sprečavaju početak ili nastavljanje prijevoza, ako za to nije kriv prijevoznik.

(4) Prijevoznik se može pozivati na produljenje dostavnoga roka zbog uzroka navedenih u stavku 3. ovoga članka samo ako je uzrok i trajanje zadržavanja pošiljke upisao u teretni list.

(5) Dostavni je rok ispunjen ako se prije njegova isteka primatelj izvijesti o prispjeću pošiljke i ako se pošiljka pripremi za izdavanje, a za pošiljku o prispjeću koje se ne izvješćuje ako se prije isteka dostavnoga roka pošiljka pripremi za izdavanje.

Izvješće o prispjeću pošiljke

Članak 25.

(1) Ako se ugovorom o prijevozu ne odredi drukčije, prijevoznik mora izvijestiti primatelja o prispjeću pošiljke, uz pravo na naknadu troškova izvješćivanja.

(2) Prijevoznik mora izvijestiti primatelja čim pošiljku pripremi za isporuku.

(3) Pri izvješćivanju prijevoznik mora naznačiti rok u kojemu se pošiljka mora preuzeti.

(4) Smatra se da je izvješćivanje učinjeno:

1. ako se obavlja telefonski - nakon završenog razgovora

2. ako se obavlja izravno - predajom izvješća ili

3. ako se obavlja elektroničkom poštom - nakon otpreme, ako nije bilo povratne obavijesti da pošta nije zaprimljena od primatelja.

Smetnje prilikom prijevoza i izdavanja pošiljke

Članak 26.

(1) Ako pri prijevozu pošiljke nastupe smetnje koje se mogu otkloniti prijevozom pomoćnim putom, prijevoznik će zatražiti suglasnost naručitelja prijevoza ili od njega ovlaštene osobe da se pošiljka otpremi pomoćnim prijevoznim putom, navodeći dodatni iznos troškova koji bi nastao takvim prijevozom i moguće produljenje dostavnog roka. Ako naručitelj ili od njega ovlaštena osoba ne pristane na dodatne troškove, pošiljka će se zadržati dok se ne steknu uvjeti da se otpremi redovnim prijevoznim putom.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, ako prijevoznik nije dobio suglasnost, ali ipak preveze pošiljku pomoćnim putom, nema pravo na dodatni iznos troškova koji bi nastao takvim prijevozom.

(3) Ako smetnja u prijevozu ne nastane krivnjom prijevoznika, dostavni rok računa se prema stvarno upotrijebljenom prijevoznom putu.

(4) Ako daljnji prijevoz zbog nastalih smetnji ili iz drugih razloga nije moguć, naručitelj prijevoza ili od njega ovlaštena osoba može raskinuti ugovor o prijevozu, ali prijevozniku mora platiti naknadu za prijevoz za obavljeni prijevoz i troškove predviđene ugovorom o prijevozu, ako te smetnje ili drugi razlozi nisu nastali krivnjom prijevoznika.

(5) Pošiljatelj u teretnom listu unaprijed može dati uputu za slučaj pojave smetnje pri prijevozu.

Postupanje u slučaju smetnji

Članak 27.

(1) Smatra se da smetnja pri izdavanju pošiljke postoji:

1. ako se primatelj ne može pronaći
2. ako primatelj odbije primiti pošiljku
3. ako se teretni list ne iskupi u predviđenom roku
4. ako izdavanje zabrani državno, upravno ili drugo nadležno tijelo.

(2) Prijevoznik mora odmah izvijestiti pošiljatelja o smetnji pri izdavanju i od njega zatražiti uputu.

(3) Ako pošiljateljeva uputa ne prisprije u roku od 24 sata ili ako se uputa ne može izvršiti ili ako nije moguće izvijestiti pošiljatelja, prijevoznik ima pravo pošiljku privremeno pohraniti, na pošiljateljev trošak i rizik.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka prijevoznik ima pravo na pošiljateljev trošak i rizik pošiljku predati otpremniku ili javnome skladištu, uz odgovornost za njihov odabir.

(5) Ako je to moguće, prijevoznik mora odmah izvijestiti pošiljatelja o obavljenim radnjama iz stavaka 3. i 4. ovoga članka.

Izdavanje pošiljke i teretnog lista

Članak 28.

(1) Prijevoznik na odredišnome kolodvoru koji označi pošiljatelj, mora izdati primatelju teretni list i pošiljku nakon što primatelj potvrdi njihov primitak.

(2) Isti učinak kao i izdavanje pošiljke primatelju ima prijevoznikova predaja pošiljke drugome prijevozniku, javnom skladištu, otpremniku, carinskim ili drugim tijelima te privremena pohrana pošiljke u slučajevima koje propisuje ovaj Zakon.

(3) Teretni list i pošiljka izdaju se donositelju izvješća o prispjeću pošiljke, na kojemu primatelj potvrđuje primitak.

Zapisnik o očevidu u slučaju gubitka ili oštećenja pošiljke

Članak 29.

(1) Ako prijevoznik ili nositelj prava ustanovi ili posumnja da postoji djelomičan gubitak ili oštećenje pošiljke primljene na prijevoz, najkasnije u roku od 24 sata od saznanja o gubitku ili oštećenju mora sastaviti zapisnik o očevidu i ustanoviti stanje, a prema potrebi i masu pošiljke, te uzrok i visinu štete ako je to moguće, navodeći i vrijeme kada se i uz koje se okolnosti šteta dogodila.

(2) Prijevoznik izdaje nositelju prava primjerak zapisnika o očevidu.

(3) Ako je to moguće, prijevoznik gubitak ili oštećenje pošiljke mora ustanoviti u nazočnosti nositelja prava, a ako je potrebno, i u nazočnosti jednog ili više vještaka ili svjedoka.

(4) Ne ustanovi li se očevidom učinjenim na zahtjev nositelja prava nikakva šteta, ili se ustanovi samo šteta koju je prijevoznik već priznao, nositelj prava mora nadoknaditi nastale troškove.

Postupak kod izgubljene pošiljke

Članak 30.

(1) Nositelj prava bez posebnog dokazivanja može smatrati da je pošiljka izgubljena ako nije bila izdana primatelju ili pripremljena za izdavanje u roku od deset dana od isteka dostavnoga roka.

(2) Ako se pošiljka pronađe u roku od jedne godine nakon isplate naknade štete, prijevoznik o pronalasku pošiljke pisano mora odmah izvijestiti nositelja prava.

(3) U roku od 30 dana od primitka izvješća o pronalasku pošiljke, nositelj prava može zahtijevati da mu se pošiljka izda na bilo kojem kolodvoru uz plaćanje naknade za prijevoz od prvobitnoga otpremnog kolodvora do kolodvora u kojem se zahtijeva izdavanje.

(4) Ako preuzme pronađenu pošiljku, nositelj prava mora vratiti primljeni iznos naknade štete, nakon odbitka troškova koji su možebitno bili obuhvaćeni njome, ali zadržava pravo potraživati naknadu štete zbog prekoračenja dostavnog roka.

(5) Ako nositelj prava nije podnio zahtjev prema stavku 3. ovoga članka, prijevoznik može slobodno raspolagati s pošiljkom.

Preuzimanje pošiljke

Članak 31.

(1) Primatelj mora preuzeti pošiljku u roku za preuzimanje u redovnom radnom vremenu koje je određeno za odredišni kolodvor.

(2) Ako se rok za preuzimanje prekorači za više od 24 sata, prijevoznik na primateljev trošak i rizik može istovariti pošiljku i privremeno je pohraniti ili je predati otpremniku, javnom skladištu ili drugom prijevozniku radi dostave primatelju, uz odgovornost za njihov odabir.

(3) Prekorači li se rok za preuzimanje, prijevoznik ima pravo na posebnu naknadu, koju određuju opći uvjeti prijevoza.

Prodaja pošiljke

Članak 32.

(1) Prijevoznik ima pravo:

1. odmah prodati pošiljku koja se ne može izdati, a koja se prema ocjeni odredišnoga kolodvora lako kvari, žive životinje ili stvar koja se, prema mjesnim prilikama, ne može privremeno pohraniti niti predati otpremniku ili javnom skladištu

2. nakon isteka roka za preuzimanje prodati pošiljku koja se ne može izdati primatelju i za koju pošiljatelj ne prihvaća povrat.

(2) Ako je moguće, prijevoznik o namjeravanoj prodaji mora odmah izvijestiti nositelja prava.

(3) Prijevoznik sastavlja zapisnik o prodaji i jedan primjerak šalje nositelju prava.

(4) Iznos sredstava koji dobije prodajom, nakon odbitka troškova koji još nisu plaćeni i izdataka što nastanu u vezi s prodajom, prijevoznik mora staviti na raspolaganje nositelju prava.

(5) Ako iznos dobiven prodajom nije dostatan za pokriće tih troškova i izdataka, nositelj prava mora doplatiti razliku.

(6) Ako primatelj iskupi teretni list, a ne preuzme pošiljku u roku, prijevoznik će ga još jednom pozvati da pošiljku preuzme i priopćiti mu da pošiljka leži na njegov trošak i rizik.

(7) Ako primatelj ni nakon ponovljenog poziva ne preuzme pošiljku, prijevoznik prema odredbama stavaka 1. do 5. ovoga članka pošiljku može pohraniti ili prodati.

Prijevoznikova odgovornost

Članak 33.

(1) Prijevoznik koji primi pošiljku na prijevoz s teretnim listom odgovara za izvršenje prijevoza na cijelom prijevoznom putu, sve do izdavanja pošiljke primatelju.

(2) Kada prijevoznik povjeri prijevoz, potpuno ili djelomice, zamjenskom prijevozniku, bilo na temelju prava prema ugovoru o prijevozu ili ne, prijevoznik odgovara za cijeli prijevoz, ali ima pravo regresnog zahtjeva prema zamjenskom prijevozniku za štetu koju je nadoknadio zbog potpunog ili djelomičnog gubitka ili oštećenja pošiljke, kao i za štetu nastalu zbog prekoračenja dostavnog roka, ako je šteta nastala tijekom prijevoza povjerenog zamjenskom prijevozniku.

(3) Prijevoznik odgovara za štetu koja nastane tijekom prijevoza zbog potpunoga ili djelomičnog gubitka ili oštećenja pošiljke te za štetu nastalu zbog prekoračenja dostavnog roka, osim ako dokaže da je šteta nastala zbog radnji ili propusta korisnika prijevoza, svojstava pošiljke ili nekih drugih uzroka koji se nisu mogli predvidjeti, izbjeći ili ukloniti.

(4) Prijevoznik odgovara za štetu koju uzrokuju osobe koje po njegovu nalogu rade na prijevozu.

Oslobađanje od odgovornosti zbog posebne opasnosti

Članak 34.

Prijevoznik se oslobađa od odgovornosti ako gubitak ili oštećenje pošiljke nastane zbog posebne opasnosti koja je u vezi s jednom ili više navedenih okolnosti:

1. s prijevozom koji se obavlja u otvorenom vagonu na temelju postojećih propisa ili ugovora postignutoga s pošiljateljem i navedenoga u teretnom listu, ovisno o šteti koju pošiljka trpi zbog atmosferskih prilika, pošiljka koja se prevozi u jedinicama kombiniranog prijevoza i u zatvorenim cestovnim vozilima koja se prevoze na vagonima, neće se smatrati da se prevozi u otvorenim vagonima; ako za prijevoz pošiljke u otvorenim vagonima pošiljatelj koristi pokrivače, prijevoznik će pretpostaviti istu odgovornost koju ima za prijevoz u otvorenim vagonima bez pokrivača, čak i u pogledu pošiljke koja se, prema općim uvjetima prijevoza, ne prevozi u otvorenim vagonima

2. s time što pošiljka nije zapakirana ili nije dostatno zapakirana te je zbog tih nedostataka po svojoj naravi izložena gubitku ili oštećenju

3. s utovarom pošiljke, neispravnim tovaranjem i istovarom, kada utovar ili istovar obavlja pošiljatelj ili primatelj na temelju važećih propisa ili ugovora sklopljenoga s pošiljateljem ili primateljem

4. s naravi pošiljke koja je po svojim svojstvima osobito izložena potpunomu ili djelomičnom gubitku ili oštećenju zbog lomljenja, hrđanja, truljenja, hladnoće, topline, curenja, sušenja, rasipanja ili slično

5. s time što je pošiljka koja je isključena od prijevoza ili se prima na prijevoz uz posebne uvjete predana na prijevoz s neispravnom, netočnom ili nepotpunom naznakom na teretnom listu ili što pošiljatelj ne poduzima mjere opreza koje su propisane za pošiljku koja se prima na prijevoz uz posebne uvjete

6. s posebnom opasnosti kojoj su izložene žive životinje kod prijevoza ili

7. s prijevozom živih životinja ili drugih pošiljki koje se na temelju općih uvjeta prijevoza ili ugovora s pošiljateljem navedenoga u teretnom listu mora obaviti uz pratnju, ako gubitak ili oštećenje nastanu zato što pratitelj propusti ukloniti opasnost u vezi s prijevozom te pošiljke.

Odgovornost za željeznička vozila

Članak 35.

(1) U slučaju prijevoza željezničkih vozila koja se kreću na vlastitim kotačima i koja su predana kao pošiljka, prijevoznik odgovara za gubitak ili štetu na željezničkom vozilu ili njegovim pokretnim dijelovima koja nastane od trenutka preuzimanja na prijevoz do trenutka isporuke, te za gubitak ili štetu zbog prekoračenja dostavnog roka, osim ako dokaže da gubitak ili šteta nije nastala njegovom krivnjom.

(2) Prijevoznik ne odgovara za gubitak ili štetu nastalu zbog gubitka pribora, koji nije naveden na obje strane vozila ili u popisu koji ga prati.

Pretpostavka posebne opasnosti

Članak 36.

(1) Ustanovi li prijevoznik da je prema okolnostima pojedinog slučaja gubitak ili oštećenje pošiljke moglo nastati u vezi s jednom ili više posebnih opasnosti navedenih u članku 34. ovoga Zakona, pretpostavlja se da šteta proizlazi iz toga. Ova se pretpostavka ne primjenjuje u slučaju iz članka 34. točke 1. ovoga Zakona ako je izgubljena cijela pošiljka ili količina robe koja prelazi uobičajeni gubitak s obzirom na vrstu robe, način prijevoza i okolnosti konkretnog slučaja.

(2) Nositelj prava može dokazivati da šteta uopće nije nastala ili da djelomice nije nastala u vezi s bilo kojom od posebnih opasnosti.

Gubitak mase pošiljke

Članak 37.

(1) Glede pošiljke koja je, zbog svoje prirode, obično podložna gubitku mase u prijevozu prijevoznik je odgovoran samo u mjeri ukoliko gubitak mase prekorači sljedeća dopuštenja, bez obzira na duljinu prijevoza:

- a) dva posto mase za tekuću robu ili robu predanu u vlažnom stanju ili
- b) jedan posto mase za suhu robu.

(2) Kada se nekoliko pošiljaka prevozi uz jedan teretni list, gubitak u prijevozu obračunava se odvojeno za svaku pošiljku ako je njegova masa pri predaji izražena odvojeno na teretnom listu ili se može drukčije utvrditi.

(3) Prijevoznik se ne može pozivati na ograničenje odgovornosti iz stavka 1. ovoga članka ako nositelj prava dokaže da gubitak nije nastao zbog uzroka koji povlače prirodan gubitak u masi pošiljke i kod potpunoga gubitka pošiljke.

Naknada za gubitak ili oštećenje pošiljke

Članak 38.

(1) Ako prijevoznik nositelju prava mora platiti naknadu štete za potpun ili djelomičan gubitak, vrijednost pošiljke računa se prema tržišnoj cijeni u vrijeme i mjestu predaje pošiljke, a ako je cijena pošiljke ugovorena ili na drugi način unaprijed određena, prema toj cijeni.

(2) Cijena iz stavka 1. ovoga članka određuje se po mjestu i vremenu primanja pošiljke na prijevoz.

(3) Ako je pošiljka oštećena, prijevoznik nositelju prava mora platiti samo iznos za koji je vrijednost pošiljke smanjena.

(4) Ako zbog oštećenja cijela pošiljka ili samo jedan njezin dio izgubi na vrijednosti, naknada štete ne može premašiti iznos koji bi se platio kada bi cijela pošiljka bila izgubljena, odnosno kada bi bio izgubljen onaj dio pošiljke koji je izgubio na vrijednosti.

(5) Osim naknade štete za pošiljku prijevoznik mora platiti naknadu za prijevoz, carinske pristojbe i druge troškove u vezi s prijevozom izgubljene pošiljke.

(6) Naknada štete koju prijevoznik mora platiti za gubitak ili oštećenje pošiljke ne može biti veća od 8 XDR-a po kilogramu bruto mase izgubljene ili oštećene pošiljke.

Naknada zbog prekoračenja dostavnog roka

Članak 39.

(1) Dokaže li nositelj prava da je zbog prekoračenja dostavnog roka pretrpio štetu, prijevoznik mora platiti dokazanu štetu, ali najviše do dvostrukog iznosa naknade za prijevoz.

(2) Ako se pošiljka izgubi, ne može se zahtijevati naknada štete zbog prekoračenja dostavnog roka.

(3) Ako se pošiljka djelomično izgubi, plaća se naknada štete za prekoračenje dostavnog roka do visine naknade štete koja otpada na onaj dio pošiljke koji nije izgubljen.

(4) U slučaju oštećenja koje nije rezultat prekoračenja dostavnog roka, osim naknade štete iz stavka 1. ovoga članka plaća se i naknada štete iz članka 38. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona.

(5) Ako je prekoračen dostavni rok, a osim toga pošiljka je i oštećena ili djelomično izgubljena, ukupna naknada štete ne može biti veća od naknade štete koja bi se platila kod potpunoga gubitka pošiljke.

Naknada štete kod prekoračenja dostavnog roka

Članak 40.

(1) Zahtjev za naknadu štete kod prekoračenja dostavnog roka mora se podnijeti prijevozniku najkasnije u roku od 60 dana nakon preuzimanja pošiljke.

(2) Ako se zahtjev za naknadu štete ne postavi u roku iz stavka 1. ovoga članka, nositelj prava potraživanja gubi pravo na podnošenje zahtjeva za naknadu štete.

POGLAVLJE III.

MULTIMODALNI ILI KOMBINIRANI PRIJEVOZ

Članak 41.

(1) Ako se na temelju ugovora prijevoz obavlja uz sudjelovanje prijevoznika iz raznih grana prometa, što uključuje multimodalni ili kombinirani prijevoz, prijevoznik koji je sklopio ugovor odgovara za štetu prema onim propisima o naknadi štete koji vrijede za prijevoznika na dijelu puta gdje nastane šteta.

(2) Ako prijevoznik u obavljanju prijevoza bez pošiljateljeva znanja koristi usluge prijevoznika iz drugih grana prometa, prijevoznik koji je sklopio ugovor odgovara za štetu prema odredbama ovoga Zakona bez obzira na čijem dijelu puta nastane šteta, ako je to za korisnika prijevoza pogodnije.

POGLAVLJE IV.

NACIONALNI SUSTAV ELEKTRONIČKE POHRANE I RAZMJENE PODATAKA U PRIJEVOZU TERETA

Članak 42.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove prometa uspostavlja Nacionalni sustav elektroničke pohrane i razmjene podataka u prijevozu tereta.

(2) Nacionalni sustav elektroničke pohrane i razmjene podataka o prijevozu tereta ima slijedeće funkcionalnosti: propisno autentificiranu identifikaciju i ovlaštenje službenika nadležnih tijela pri svakom podnošenju zahtjeva za pristup podacima koji se odnose na eFTI, posredovanje u vezi sa zahtjevima za pristup podacima koji se odnose na eFTI koje podnose službenici

nadležnih tijela, uključujući preuzimanje informacija zatraženih na odgovarajućoj platformi ili platformama za eFTI, putem sigurnih veza s platformama.

(3) Agencija za komercijalnu djelatnost, proizvodno, uslužno i trgovačko d.o.o. odgovorna je za uspostavljanje, smještaj, razvoj, dostupnost, praćenje, ažuriranje i održavanje te za sigurnost informacija iz slijedećih komponenti: pristupne točke nadležnih tijela - AAP (*engl. Authorized Access Points*), registar ovlaštenja, portal za eFTI (*engl. eFTI gate*), mehanizam pretraživanja i korisničku aplikaciju.

(4) Poslove navedene u stavku 3. ovoga članka Agencija za komercijalnu djelatnost proizvodno, uslužno i trgovačko d.o.o. obavlja kao javnu ovlast.

(5) Sredstva za financiranje Nacionalnog sustava elektroničke pohrane i razmjene podataka u prijevozu tereta te obavljanja javne ovlasti na temelju ovoga članka osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske.

POGLAVLJE V.

PRIGOVOR

Podnošenje prigovora

Članak 43.

(1) Tražbine iz ugovora o prijevozu nositelj prava može ostvariti podnošenjem prigovora prijevozniku u pisanom obliku, na način predviđen općim uvjetima prijevoza, pri čemu se prigovor zbog vidljivih nedostataka mora podnijeti prilikom preuzimanja pošiljke, a zbog skrivenih nedostataka najkasnije u roku od sedam dana od dana preuzimanja.

(2) Prijevoznik je dužan odgovoriti na prigovor iz stavka 1. ovoga člana u pisanom obliku u roku od 30 dana od dana zaprimanja prigovora, a ako u tom roku ne dostavi odgovor, smatra se da je prigovor odbijen istekom toga roka.

(3) Ako je odgovor prijevoznika na prigovor nepovoljan za nositelja prava, odnosno ako se smatra da je prigovor odbijen sukladno stavku 2. ovoga članka, nositelj može svoje pravo ostvarivati pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana primitka odgovora prijevoznika, odnosno od dana isteka roka za odgovor prijevoznika, uz obvezu da sudu dostavi dokaz o prethodno podnesenom prigovoru, u protivnom će sud tužbu odbaciti.

Pravo na prigovor i tužbu

Članak 44.

(1) Pravo na prigovor, odnosno tužbu za naknadu štete iz članka 43. ovoga Zakona ima:

1. pošiljatelj - dok ima pravo raspolagati pošiljkom ili ako je riječ o tražbini s temelja pouzeca
2. primatelj - od trenutka preuzimanja teretnog lista.

(2) Prigovor, odnosno tužbu može podnijeti i druga osoba ako je na nju prešla tražbina osobe iz stavka 1. ovoga članka prema prijevozniku.

Prestanak prava nositelja

Članak 45.

(1) Pravo nositelja prava prema prijevozniku koje proizlazi iz ugovora o prijevozu prestaje kad nositelj prava primi pošiljku.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pravo iz stavka 1. ovoga članka ne prestaje:

1. kada nositelj prava dokaže da je štetu prouzrokovao prijevoznik namjerno ili grubom nepažnjom

2. kada je riječ o djelomičnom gubitku ili oštećenju:

a) ako se djelomičan gubitak ili oštećenje utvrdi u skladu s odredbama ovoga Zakona prije nego što nositelj prava primi pošiljku ili u trenutku primanja pošiljke

b) ako se prijevoznikovom krivnjom propusti utvrđivanje štete koje bi se moralo provesti prema odredbama ovoga Zakona

3. kada nositelj prava kod primanja pošiljke ne može opaziti oštećenja ili djelomični gubitak, ako se zahtjev za ustanovljivanje oštećenja, odnosno djelomičnog gubitka u skladu s odredbama ovoga Zakona podnese odmah nakon otkrića štete, ali najkasnije sedam dana računajući od dana primitka i ako se dokaže da se šteta dogodila u vremenu između primitka na prijevoz i izdavanja pošiljke.

4. kada se tražbina odnosi na vraćanje plaćenih iznosa ili pouzeća.

POGLAVLJE VI.

ZASTARA TRAŽBINA

Rokovi zastare

Članak 46.

(1) Tražbine koje proizlaze ili su u vezi s ugovorom o prijevozu zastarijevaju za godinu dana.

(2) Zastara ne teče dok prijevoznik odlučuje o prigovoru nositelja prava i to od dana podnošenja prigovora do dana uručenja odgovora kojim je prigovor odbijen.

(3) Ako prijevoznik djelomično prihvati prigovor, zastara nastavlja teći samo za osporeni dio tražbine.

(4) U svakom slučaju, zastara nastavlja teći protekom roka u kojem je prijevoznik bio dužan odgovoriti na prigovor.

Početak zastare**Članak 47.**

Zastara počinje teći:

1. kod tražbina zbog djelomičnog gubitka pošiljke i zbog prekoračenja dostavnog roka - od prvog sljedećeg dana nakon izdavanja pošiljke
2. kod tražbina zbog potpunog gubitka pošiljke - od prvog sljedećeg dana nakon isteka dostavnog roka
3. kod tražbina zbog više ili manje plaćenih iznosa - od dana plaćanja, a ako nije bilo plaćanja - od dana izdavanja pošiljke
4. kod tražbine koja se odnosi na pouzeće - nakon što protekne 30 dana od prvog sljedećeg dana nakon isteka dostavnog roka
5. kod tražbine viška koji preostane nakon namirenja tražbine kada prijevoznik proda pošiljku - od dana primitka iznosa kupoprodajne cijene
6. kod tražbina koje nastanu zbog toga što prijevoznik izvrši isplatu za korisnika prijevoza carinskom tijelu - od dana isplate
7. u svim drugim prilikama - od sljedećeg dana nakon nastanka tražbine.

POGLAVLJE VII.**UPRAVNI NADZOR****Članak 48.**

Upravni nadzor nad poslovima povjerenim ovim Zakonom obavlja ministarstvo nadležno za poslove prometa.

POGLAVLJE VIII.**PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE****Primjena na sklopljene ugovore****Članak 49.**

Na ugovore o prijevozu sklopljene prije stupanja na snagu ovoga Zakona i na sporove što proisteknu iz tih ugovora primjenjivat će se odredbe zakona koji je bio na snazi u vrijeme njihova sklapanja.

Usklađivanje općih uvjeta prijevoza

Članak 50.

Prijevoznici su dužni uskladiti opće uvjete prijevoza iz članka 5. ovoga Zakona s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Prestanak važenja

Članak 51.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu („Narodne novine“, br. 87/96. i 114/22.).

Stupanje na snagu

Članak 52.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Trenutno važeći Zakon o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu („Narodne novine“, br. 87/96. i 114/22., u daljnjem tekstu: važeći Zakon) donesen je početkom devedesetih godina u okolnostima zatvorenog i monopolističkog tržišta, kada je jedno javno poduzeće obavljalo sve funkcije željezničkog prijevoza. Njegove odredbe uređuju ugovore o prijevozu i putnika i tereta, ali u proteklom razdoblju došlo je do značajnih promjena u zakonodavnom i tržišnom okviru. Na području prijevoza putnika zakonodavni okvir Republike Hrvatske u potpunosti je usklađen s europskim pravom putem Uredbe (EU) 2021/782 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu (Tekst značajan za EGP) (SL L 172, 17.5.2021., u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2021/782), te kroz Zakon o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prijevozu („Narodne novine“, br. 104/17. i 31/25.). Time je materija putničkog prijevoza cjelovito i detaljno uređena, zbog čega je održavanje odredaba o putnicima u važećem Zakonu nepotrebno i dovodi do preklapanja normi odnosno normativnoj redundanciji.

Istodobno, teretni promet ostao je nedovoljno obuhvaćen suvremenim normativnim rješenjima. Iako važeći Zakon predviđa sklapanje ugovora o prijevozu stvari, izdavanje teretnog lista, odgovornost prijevoznika za robu i rokove isporuke, te su odredbe oblikovane prema pravilima koja danas više ne odgovaraju potrebama tržišta. Hrvatsko zakonodavstvo na ovom području zaostaje za razvojem europskog pravnog okvira, gdje je naglasak na multimodalnom prijevozu, digitalizaciji teretnih isprava i potpunoj liberalizaciji tržišta. Nedostatak jasnih i suvremenih pravila otežava pravnu sigurnost u ugovorima o prijevozu tereta, smanjuje konkurentnost željeznice u odnosu na cestovni promet i usporava procese digitalne transformacije logističkog sektora.

Poseban problem predstavlja činjenica da važeći Zakon još uvijek polazi od papirnatog teretnog lista, dok se u europskoj praksi razvijaju elektronički dokumenti koji omogućuju brži protok informacija, smanjenje administrativnih troškova i veću transparentnost u lancima opskrbe. Također, važeći Zakon nedovoljno regulira situacije kada prijevoz pošiljaka obavljaju različiti prijevoznici u nizu, što je u liberaliziranom tržištu česta praksa, te ne daje odgovore na pitanja odgovornosti u multimodalnom, odnosno kombiniranom prometu pošiljaka kada željeznica čini samo jedan segment prijevoznog lanca.

Odredbe važećeg Zakona koje propisuju prava i obveze putnika u željezničkom prijevozu, odgovornost prijevoznika te prijevoz prtljage sadržane su u Uredbi (EU) 2021/782 i Zakonu o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prometu, a s obzirom na izravnu primjenu Uredbe (EU) 2021/782, odredbe važećeg Zakona koje uređuju isti sadržaj prestaju važiti. Nadalje, odredbe o prijevozu stvari ovim Konačnim prijedlogom zakona usklađuju se i u odnosu na važeće nacionalno zakonodavstvo, konkretno Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22., 156/22. i 155/23.), kako bi se spriječila kolizija normi koje se odnose na ugovor o prijevozu stvari, obavješćavanje prijevoznika, teretni list, naknadu za prijevoz i troškove u vezi s prijevozom, raspolaganje pošiljkom te odgovornost za gubitak, oštećenje i zakašnjenje stvari.

Nadalje, Uredbom (EU) 2020/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. o elektroničkim informacijama o prijevozu tereta (Tekst značajan za EGP) (SL L 249,

31.7.2020.) propisan je elektronički prijenos regulatornih informacija o prijevozu robe između gospodarskih subjekata i nadležnih tijela, stoga se ovaj Konačni prijedlog zakona usklađuje i sa zahtjevima iz navedene Uredbe, posebice vezano za elektronički teretni list.

Konačnim prijedlogom zakona uspostavlja se Nacionalni sustav elektroničke pohrane i razmjene podataka u prijevozu tereta, kojim se osigurava provedba europskog zakonodavnog okvira vezanog uz elektroničke informacije o prijevozu tereta (eFTI), digitalizacija postupaka u prijevozu te učinkovitija razmjena podataka između gospodarskih subjekata i nadležnih tijela. Za uspostavljanje, smještaj, razvoj, dostupnost, praćenje, ažuriranje, održavanje i sigurnost ključnih komponenti Nacionalnog sustava elektroničke pohrane i razmjene podataka u prijevozu tereta, uključujući pristupne točke nadležnih tijela, registar ovlaštenja, mehanizam pretraživanja i korisničku aplikaciju određuje se Agencija za komercijalnu djelatnost, proizvodno, uslužno i trgovačko d.o.o., koja navedene poslove obavlja kao javnu ovlast, s obzirom na svoju stručnu osposobljenost, tehničke kapacitete i dugogodišnje iskustvo u razvoju i upravljanju složenim informacijskim i sigurnosnim sustavima od nacionalnog značaja. Financijska sredstva za uspostavu Nacionalnog sustava elektroničke pohrane i razmjene podataka u prijevozu tereta osigurana su kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO), u okviru mjera usmjerenih na digitalnu transformaciju javne uprave i prometnog sektora, čime se osigurava održivo financiranje projekta i pravodobna provedba preuzetih nacionalnih i europskih obveza.

Konačni prijedlog zakona sadrži i odredbe kojima se uređuje odgovornost za štetu u slučaju multimodalnog odnosno kombiniranog prijevoza tereta, s ciljem jasnog određivanja propisa koji se primjenjuju ovisno o dijelu prijevoza na kojem je šteta nastala. Multimodalni odnosno kombinirani prijevoz tereta podrazumijeva prijevoz iste pošiljke od polazišta do odredišta uz korištenje dviju ili više različitih grana prometa (primjerice cestovnog, željezničkog ili pomorskog), pri čemu je cjelokupni prijevoz uređen jednim ugovorom. Radi zaštite korisnika prijevoza, propisuje se da prijevoznik koji je sklopio ugovor snosi punu odgovornost u slučaju kada, bez znanja pošiljatelja, u prijevoz uključi druge prijevoznike, ako je takvo rješenje povoljnije za korisnika prijevoza.

Dodatno, ovim Konačnim prijedlogom zakona razdvajaju se pojmovi upravitelja željezničke infrastrukture i željezničkih prijevoznika, rješavaju međusobni odnosi odgovornosti željezničkih prijevoznika, definicije se prilagođavaju liberaliziranom tržištu, te se provodi potrebno usklađivanje s međunarodnim ugovorima za teretni prijevoz.

S obzirom na navedeno, jasno je da je važeći Zakon zastario i u velikoj mjeri neusklađen s današnjim zakonodavnim i tržišnim okruženjem. Njegovo održavanje u sadašnjem obliku stvara pravnu nesigurnost, dovodi do preklapanja propisa u području putničkog prijevoza i ne omogućuje pružanje modernog i pouzdanog pravnog okvira za razvoj teretnog željezničkog prometa. Donošenje ovoga Zakona, usmjerenog isključivo na ugovore o prijevozu tereta, nužno je kako bi se osigurala potpuna usklađenost s europskim pravnim okvirom, modernizirala pravila u pogledu digitalizacije i multimodalnosti, ojačala pravna sigurnost gospodarskih subjekata i stvorili uvjeti za jačanje konkurentnosti željezničkog teretnog prijevoza u odnosu na druge vidove prometa. Na taj način, predloženi Zakon postat će ključan instrument za modernizaciju željezničkog sektora, razvoj održive mobilnosti i bolju integraciju Republike Hrvatske u jedinstveno europsko tržište.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Ovim Zakonom se osigurava usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije, konkretno Uredbom (EU) 2020/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. o elektroničkim informacijama o prijevozu tereta (Tekst značajan za EGP) (SL L 249, 31.7.2020.) kojom je propisan elektronički prijenos regulatornih informacija o prijevozu robe između gospodarskih subjekata i nadležnih tijela. Nadalje, odredbe važećeg Zakona koje propisuju prava i obveze putnika u željezničkom prijevozu, odgovornost prijevoznika te prijevoz prtljage sadržane su u Uredbi (EU) 2021/782 i Zakonu o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prometu, a s obzirom na izravnu primjenu Uredbe (EU) 2021/782, odredbe važećeg Zakona koje uređuju isti sadržaj prestaju važiti. Nadalje, odredbe o prijevozu stvari usklađuju se i u odnosu na važeće nacionalno zakonodavstvo, konkretno Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22., 156/22. i 155/23.).

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom propisuje područje primjene Zakona. Zakon se primjenjuje na odnose koji nastanu iz ugovora o prijevozu pošiljaka u unutarnjem željezničkom prometu i u međunarodnome željezničkom prometu, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno. Isključena je primjena na prijevoz putnika jer je to uređeno drugim nacionalnih i europskim propisima.

Uz članak 2.

Ovim se člankom nacionalno zakonodavstvo usklađuje s pravnim aktima Europske unije.

Uz članak 3.

Ovaj članak propisuje da se na sve odnose iz ugovora o prijevozu koji nisu uređeni Zakonom primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuju obvezni odnosi, radi popunjavanja pravnih praznina.

Uz članak 4.

Ovim se člankom definiraju pojmovi te određuje njihovo značenje u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 5.

Ovim se člankom u stavku 1. propisuje obveza donošenja općih uvjeta prijevoza od strane željezničkog prijevoznika. U stavku 2. uređuje se objava općih uvjeta prijevoza, dok se u stavku 3. propisuje nemogućnost propisivanja odredaba o oslobađanju od odgovornosti, prebacivanju tereta dokazivanja i ograničenju odgovornosti.

Uz članak 6.

Ovim se člankom u stavku 1. propisuje obveza prijevoznika koji je sklopio ugovor o prijevozu da preveze stvari do određene kolodvora i preda je primatelju uz naplatu naknade za prijevoz određene ugovorom. U stavku 2. uređuje se način sklapanja ugovora (prihvatom ponude). Stavak 3. propisuje način potvrde primitka pošiljke, dok stavak 4. uređuje dokazivanje i valjanost ugovora. Stavak 5. uređuje potvrdu datuma na duplikatu teretnog lista. Stavak 6. uređuje valjanost duplikata teretnog lista.

Uz članak 7.

Ovim se člankom uređuje zabrana prijevoza i prijevoz uz određene uvjete.

Uz članak 8.

Ovim se člankom uređuje odgovornost pošiljatelja za štetu.

Uz članak 9.

Ovim se člankom uređuje izdavanje, predaja, obrazac i oblik teretnog lista.

Uz članak 10.

Ovim se člankom u stavku 1. uređuje obavezni sadržaj teretnog lista. U stavcima 2. i 3. propisuje se dodatni sadržaj teretnog lista sukladno sklopljenom ugovoru.

Uz članak 11.

Ovim člankom u stavku 1. uređuje se odgovornost pošiljatelja za troškove, gubitak i štetu koju pretrpi prijevoznik zbog upisa podataka u teretnom listu. U stavku 2. propisuje se pretpostavka unosa podataka u teretni list od strane pošiljatelja.

Uz članak 12.

Ovim se člankom propisuje tko plaća prijevozne troškove koji nastanu tijekom prijevoza sukladno podacima unesenim u teretni list. Prijevozni troškovi uključuju naknadu za prijevoz, dodatak na naknadu za prijevoz, naknadu za posebne usluge, vagonsku dangubninu, vagonsku stajarinu i sl.).

Uz članak 13.

Ovim se člankom u stavku 1. propisuje obveza unosa podataka o masi i sadržaju pošiljke od strane pošiljatelja te odgovornost pošiljatelja za točnost unesenih podataka. Stavci 2. do 5. uređuju pravo provjere uvjeta prijevoza i pošiljke od strane prijevoznika u odnosu na teretni list te obavješćavanje pošiljatelja. Stavci 6. i 7. uređuju odgovornost za štetu u slučaju ustanovljenja manje mase ili drugačijeg sadržaja pošiljke odnosno u slučaju da masa ili sadržaj ne odgovaraju navodima iz teretnog lista.

Uz članak 14.

Ovim se člankom uređuje isključenje iz prometa, te naplata dvostruke razlike u naknadi za prijevoz u slučaju netočnog imenovanja pošiljke koje utječe na visinu naknade za prijevoz i za razliku u masi preko 2%.

Uz članak 15.

Ovim se člankom uređuje isključenje iz prometa ako se zbog neispravnih, netočnih ili nepotpunih podataka ili izjava pošiljatelja upisanih u teretni list prevozi pošiljka sa stvarima koje su isključene od prijevoza ili sa stvarima koje se prevoze uz posebne uvjete, a ti uvjeti nisu ispunjeni, ili se krše propisi o sigurnosti prometa ili se preopterećuje vagon (preteg), te pravo na naplatu trostruke naknade za obavljeni prijevoz i naknadu štete koja zbog toga nastane.

Uz članak 16.

Ovim se člankom propisuje mogućnost obavljanja carinskih i drugih propisanih radnji od strane prijevoznika tijekom prijevoza za račun korisnika prijevoza.

Uz članak 17.

Ovim se člankom propisuje obveza prilaganja isprava uz teretni list od strane pošiljatelja potrebnih za obavljanje radnji koje se na temelju carinskih i drugih propisa moraju obaviti prije nego što se pošiljka izda primatelju. Prijevoznik nije dužan ispitivati točnost i dostatnost podnesenih isprava.

Uz članak 18.

Ovim se člankom u stavku 1. uređuje odgovornost pošiljatelja za štetu prijevozniku zbog nedostatka, netočnosti i neispravnosti isprava. U stavku 2. propisuje se odgovornost za štetu prijevoznika koja nastane gubitkom ili neispravnom upotrebom isprava priloženih teretnom listu. U stavku 3. propisana je visina naknade takve štete.

Uz članak 19.

Ovim se člankom uređuje pravo naručitelja prijevoza ili njegove ovlaštene osobe na izmjenu ugovora o prijevozu, uz obvezu naknade troškova. U stavku 1. detaljno su navedene moguće vrste izmjena, kao što su promjena odredišnog kolodvora, povrat pošiljke, izmjena primatelja i druge. Stavkom 2. propisuje se trenutak prestanka prava na izmjenu ugovora – kada primatelj preuzme pošiljku ili teretni list. Stavkom 3. uređuje se način podnošenja zahtjeva i potvrde o primitku, uz naglasak da se izmjena ne može odnositi na dio pošiljke. Članak omogućava fleksibilnost ugovora, ali uz jasno definirane granice i proceduru.

Uz članak 20.

Ovim se člankom propisuju razlozi zbog kojih prijevoznik može odbiti zahtjev za izmjenu ugovora o prijevozu. Navedeni razlozi uključuju tehničke, organizacijske i zakonske prepreke, kao i ekonomske razloge (npr. nepokrivanje troškova novog odredišta). Time se prijevozniku osigurava mogućnost odbijanja zahtjeva kada bi ispunjavanje zahtjeva bilo nerazumno, neprovedivo ili protivno propisima, čime se štiti operativna sigurnost i zakonitost prijevoza.

Uz članak 21.

Ovim se člankom propisuje odgovornost prijevoznika za štetu u slučaju neosnovanog odbijanja zahtjeva za izmjenu ugovora o prijevozu. U stavku 1. jasno se utvrđuje da prijevoznik odgovara za štetu ako odbije zahtjev za izmjenu ugovora, a nije postojao nijedan od opravdanih razloga navedenih u članku 20. stavku 2. Zakona. U stavku 2. ograničava se visina naknade štete na iznos koji bi se isplatio da je pošiljka bila izgubljena, čime se osigurava razmjernost u naknadi štete. Ovim člankom štiti se naručitelj prijevoza od proizvoljnog odbijanja legitimnih zahtjeva.

Uz članak 22.

Ovim se člankom uređuju obveze pošiljatelja u vezi s pakiranjem i obilježavanjem pošiljke. Stavkom 1. propisuje se obveza pošiljatelja da osigura pošiljku na način koji će spriječiti njezino oštećenje ili izazivanje štete tijekom prijevoza. Stavkom 2. propisana je odgovornost pošiljatelja za eventualnu štetu prouzročenu neodgovarajućim pakiranjem, osim ako su nedostaci bili poznati ili vidljivi prijevozniku, a on ih nije pravovremeno osporio. Cilj je zaštita sigurnosti željezničkog prijevoza te sprečavanje šteta drugim sudionicima i imovini.

Uz članak 23.

Ovim se člankom u stavku 1. uređuje obveza pošiljatelja da utovari pošiljku u propisanom roku, sukladno općim uvjetima prijevoznika, osim ako je drukčije ugovoreno. Stavkom 2. propisuje se pravo prijevoznika na posebnu naknadu u slučaju prekoračenja utovarnog roka. Članak uređuje važan aspekt dinamike prijevoznog procesa te potiče pošiljatelje na poštivanje ugovorenih rokova.

Uz članak 24.

Ovim se člankom uređuje obveza prijevoznika da izvrši prijevoz pošiljke u propisanom dostavnom roku. U stavku 1. propisuje se obveza prijevoza u skladu s općim uvjetima prijevoza, osim ako je drukčije ugovoreno. Stavkom 2. definira se početak roka, s posebnim pravilom za lako pokvarljive pošiljke i žive životinje. Stavkom 3. utvrđuju se slučajevi kada se vrijeme zadržavanja pošiljke ne računa u dostavni rok. U točki 4. istog stavka posebne radnje u vezi s pošiljkom uključuju hranjenje i pojenje živih životinja, dodavanje leda i slično. Stavkom 4. propisuje se uvjet za pozivanje na produljenje roka – upis u teretni list. Stavkom 5. definira se kada se dostavni rok smatra ispunjenim. Članak osigurava ravnotežu između interesa prijevoznika i korisnika usluge te predvidivost u realizaciji prijevoza.

Uz članak 25.

Ovim se člankom propisuje obveza prijevoznika da obavijesti primatelja o prispjeću pošiljke. Stavak 1. definira da je obavijest obvezna osim ako ugovor ne predviđa drugačije, uz pravo prijevoznika na naknadu troškova izvješćivanja. Stavak 2. naglašava da obavijest mora biti dana bez odgode čim pošiljka bude pripremljena za isporuku, čime se osigurava pravovremeno izvješćivanje koje se smatra izvršenim, ovisno o načinu komunikacije (telefonski, izravno, elektroničkom poštom).

Uz članak 26.

Ovaj članak uređuje postupanje prijevoznika kada nastupe smetnje u prijevozu. Stavak 1. propisuje da prijevoznik mora zatražiti suglasnost naručitelja za alternativni prijevoz pomoćnim putem i obavijestiti ga o dodatnim troškovima te mogućem produljenju dostavnog roka. Stavak 2. propisuje da ako prijevoznik djeluje bez suglasnosti, nema pravo na dodatnu naknadu. Stavak 3. uređuje računanje dostavnog roka ako smetnja ne nastane krivnjom prijevoznika. Stavak 4. definira pravo naručitelja da raskine ugovor u slučaju nemogućnosti daljnjeg prijevoza, uz obvezu plaćanja za obavljeni dio prijevoza, ako smetnje nisu nastale krivnjom prijevoznika. Stavak 5. dopušta pošiljatelju davanje unaprijed uputa za slučaj smetnji, čime se olakšava hitno postupanje.

Uz članak 27.

Ovim člankom se u stavku 1. precizira što se smatra smetnjom pri izdavanju pošiljke, uključujući nepostojanje primatelja, odbijanje preuzimanja, neiskup teretnog lista ili zabranu izdavanja od strane nadležnih tijela. Stavak 2. propisuje obvezu prijevoznika da bez odgode obavijesti pošiljatelja i zatraži upute. Stavak 3. uređuje privremenu pohranu pošiljke na trošak i rizik pošiljatelja ako uputa ne stigne pravovremeno. Stavak 4. uređuje predaju pošiljke trećim osobama, a stavak 5. nalaže izvješćivanje pošiljatelja o svim poduzetim radnjama.

Uz članak 28.

Članak propisuje postupak izdavanja teretnog lista i pošiljke primatelju na odredišnom kolodvoru. Stavak 1. definira izdavanje uz potvrdu primitka. Stavak 2. uređuje situacije kada izdavanje uključuje treće osobe ili privremenu pohranu. Stavak 3. propisuje da primatelj potvrđuje primitak u izvješću o prispijeću pošiljke, što osigurava dokaz o preuzimanju.

Uz članak 29.

Članak propisuje obvezu prijevoznika da odmah sastavi zapisnik o očevidu ako postoji djelomični ili potpuni gubitak ili oštećenje pošiljke. Stavak 1. uređuje sadržaj zapisnika, uključujući masu, uzrok, visinu štete i okolnosti nastanka. Stavak 2. propisuje izdavanje primjerka zapisnika nositelju prava, stavak 3. osigurava nazočnost nositelja prava i, po potrebi, vještaka ili svjedoka, a stavak 4. definira obvezu nadoknade troškova ako očevid ne utvrdi dodatnu štetu.

Uz članak 30.

Članak uređuje pretpostavku gubitka pošiljke. Stavak 1. definira da se pošiljka smatra izgubljenom ako nije izdana ili pripremljena za izdavanje u roku od deset dana nakon isteka dostavnog roka. Stavak 2. propisuje obvezu prijevoznika da odmah izvijesti nositelja prava ako se pošiljka pronađe unutar godine dana. Stavak 3. omogućuje nositelju prava zahtjev za izdavanje pošiljke na bilo kojem kolodvoru, uz plaćanje naknade za prijevoz. Stavak 4. uređuje povrat isplaćene naknade štete, a stavak 5. dopušta prijevozniku slobodno raspolaganje pošiljkom ako nositelj prava ne podnese zahtjev.

Uz članak 31.

Članak u stavku 1. propisuje obvezu primatelja da preuzme pošiljku u roku i radnom vremenu odredišnog kolodvora. Stavak 2. omogućuje prijevozniku privremenu pohranu pošiljke ili predaju trećim osobama na trošak i rizik primatelja u slučaju prekoračenja roka. Stavak 3. propisuje pravo prijevoznika na posebnu naknadu prema općim uvjetima prijevoza.

Uz članak 32.

Članak propisuje postupke kod prodaje pošiljke koja se ne može izdati ili je nepreuzeta. Stavak 1. definira uvjete za prodaju, stavak 2. obvezuje prijevoznika na obavještanje nositelja prava, stavak 3. propisuje sastavljanje zapisnika, stavci 4. i 5. uređuju raspodjelu sredstava i obvezu doplate razlike, a stavci 6. i 7. uređuju postupak kod nepreuzimanja pošiljke nakon ponovljenog poziva.

Uz članak 33.

Članak u stavku 1. propisuje odgovornost prijevoznika za pošiljku tijekom cijelog prijevoznog puta. Stavak 2. uređuje odgovornost u slučaju povjeravanja zamjenskom prijevozniku i pravo regresnog zahtjeva. Stavak 3. propisuje odgovornost za gubitak, oštećenje ili prekoračenje dostavnog roka, osim ako šteta nije nastala zbog nepredvidivih okolnosti. Stavak 4. uključuje odgovornost za osobe koje rade po nalogu prijevoznika.

Uz članak 34.

Članak propisuje situacije u kojima se prijevoznik oslobađa odgovornosti za gubitak ili oštećenje pošiljke zbog posebnih opasnosti. Točke 1. do 7. definiraju vrste rizika (otvoreni vagoni, nepravilno pakiranje, svojstva pošiljke, neispravni podaci na teretnom listu, žive životinje itd.), čime se pravično raspoređuje odgovornost između prijevoznika i korisnika prijevoza.

Uz članak 35.

Članak uređuje odgovornost prijevoznika za prijevoz željezničkih vozila predanih kao pošiljka. Stavak 1. propisuje da prijevoznik odgovara od preuzimanja do isporuke, uključujući prekoračenje dostavnog roka, osim ako šteta nije njegova krivnja. Stavak 2. izuzima gubitak pribora koji nije evidentiran, radi zaštite prijevoznika od nepredvidivih troškova.

Uz članak 36.

Članak propisuje pretpostavku da šteta nastaje iz posebnih opasnosti iz članka 34., te se omogućuje prijevozniku lakše dokazivanje uzroka štete, dok stavak 2. dopušta nositelju prava osporavanje te pretpostavke ako dokaže da šteta nije nastala iz tih razloga.

Uz članak 37.

Članak uređuje ograničenje odgovornosti za prirodan gubitak mase pošiljke. Stavak 1. definira prihvatljive gubitke za tekuću, vlažnu i suhu robu, stavak 2. propisuje obračun gubitka kod više pošiljki uz jedan teretni list, a stavak 3. dopušta nositelju prava dokazivanje da je gubitak nastao iz drugih razloga, čime se uravnotežuje rizik.

Uz članak 38.

Članak propisuje pravila za naknadu štete. Stavci 1. i 2. definiraju vrijednost pošiljke po tržišnoj cijeni ili dogovorenoj cijeni, stavci 3. i 4. uređuju naknadu kod oštećenja dijela pošiljke, stavak 5. obuhvaća dodatne troškove prijevoza, a stavak 6. ograničava maksimalnu naknadu na 8 XDR-a po kilogramu.

Uz članak 39.

Članak propisuje naknadu štete zbog prekoračenja dostavnog roka. Stavak 1. definira maksimalnu naknadu do dvostruke vrijednosti naknade za prijevoz. Stavci 2. do 5. uređuju specifične situacije kada se pošiljka izgubi ili djelomično izgubi, te kombinaciju oštećenja i kašnjenja.

Uz članak 40.

Članak propisuje rok za podnošenje zahtjeva za naknadu štete zbog prekoračenja dostavnog roka. Stavak 1. definira rok od 60 dana od primitka pošiljke, a stavak 2. određuje da propuštanje tog roka rezultira gubitkom prava na zahtjev. Ovim se ne gasi pravo na naknadu u potpunosti (što bi predstavljalo prekluziju), već se radi o zastari građanskopravnog zahtjeva, što znači da pravo ostaje, ali se gubi mogućnost njegovog prisilnog ostvarivanja sudskim putem.

Uz članak 41.

Članak uređuje multimodalni i kombinirani prijevoz. Stavak 1. propisuje odgovornost prijevoznika prema propisima koji vrijede za dio puta na kojem nastane šteta, a stavak 2. određuje da prijevoznik odgovara bez obzira na korištenje usluga drugih prijevoznika, ako je to pogodnije za korisnika prijevoza.

Uz članak 42.

Članak propisuje uspostavu Nacionalnog sustava elektroničke pohrane i razmjene podataka. Stavak 1. definira pravni okvir prema uredbama Europske unije, stavak 2. opisuje minimalne funkcionalnosti sustava, stavak 3. propisuje odgovornost Agencije za komercijalnu djelatnost, proizvodno, uslužno i trgovačko d.o.o., stavak 4. određuje javnu ovlast Agencije za komercijalnu djelatnost, proizvodno, uslužno i trgovačko d.o.o., a stavkom 5. se osigurava financiranje navedenog Nacionalnog sustava iz državnog proračuna.

Uz članak 43.

Članak propisuje postupak podnošenja prigovora. Propisuje se da nositelj prava može podnijeti prigovor prijevozniku u pisanom obliku prema općim uvjetima prijevoza, uređuje mogućnost podnošenja tužbe pred sudom ako je odgovor prijevoznika nepovoljan odnosno ako prijevoznik ne odgovori na prigovor, uz obvezu dokazivanja prethodnog obraćanja prijevozniku i propisuje se da sud odbacuje tužbu ako dokaz nije dostavljen.

Uz članak 44.

Članak propisuje tko ima pravo na prigovor ili tužbu. Stavak 1. definira pošiljatelja i primatelja, a stavak 2. dopušta da tražbinu može ostvariti i druga osoba kojoj je pravo prešlo.

Uz članak 45.

Članak propisuje prestanak prava nositelja prava. Stavak 1. određuje da pravo prestaje primitkom pošiljke. Stavak 2. izuzima slučajeve kada štetu uzrokuje namjerno ili grubom nepažnjom prijevoznik, kod djelomičnog gubitka ili oštećenja utvrđenog u skladu sa Zakonom, kada se šteta ne može uočiti pri primanju pošiljke te kod tražbine za vraćanje plaćenih iznosa ili pouzeća.

Uz članak 46.

Članak propisuje zastaru tražbina. Tražbine u vezi s ugovorom o prijevozu zastarijevaju za godinu dana, čime se osigurava pravna sigurnost i sprječavaju dugotrajni sporovi.

Uz članak 47.

Članak propisuje početak roka zastare. Točke 1. do 7. određuju različite datume početka zastare ovisno o vrsti tražbine (djelomični ili potpuno gubitak, prekoračenje dostavnog roka, plaćen ili neplaćen iznos, pouzeće, isplate carinskim tijelima), čime se postiže predvidivost pravnog položaja.

Uz članak 48.

Članak propisuje da upravni nadzor nad provedbom Zakona provodi ministarstvo nadležno za poslove prometa.

Uz članak 49.

Članak propisuje da se odredbe Zakona ne primjenjuju na ugovore sklopljene prije stupanja Zakona na snagu i na sporove proizašle iz tih ugovora, čime se osigurava pravni kontinuitet.

Uz članak 50.

Članak propisuje obvezu prijevoznika da usklade postojeće opće uvjete prijevoza s odredbama Zakona u roku od 90 dana, radi osiguranja zakonitosti i usklađenosti s novim propisima.

Uz članak 51.

Članak propisuje prestanak važenja Zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu („Narodne novine“, br. 87/96. i 114/22.), čime se omogućuje primjena ovoga Zakona.

Uz članak 52.

Članak propisuje stupanje Zakona na snagu osmoga dana od objave u „Narodnim novinama“.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona Državnim proračunom za 2026. godinu i projekcijama za 2027. i 2028. godinu na pozicijama Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u okviru tekućeg projekta T820077 PROMET I KOMUNIKACIJE NPOO - C.1.4. (C.7.I.), C2.3.R.4. osigurana su sredstva za financiranje provedbe projekta „C1.4. R1-I3 Nacionalni sustav elektroničke pohrane i razmjene podataka u cestovnom prijevozu (NSCP)“ i to u 2026. godini u ukupnom procijenjenom iznosu od 7.661.424,00 eura. Sredstva za održavanje navedenog sustava, a koja uključuju i trošak obavljanja javne ovlasti od strane Agencije za komercijalnu djelatnost, proizvodno, uslužno i trgovačko d.o.o. (AKD) u iznosu od 1.200.000,00 eura potrebno je godišnje osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske od 2027. godine u okviru novog potprograma na razdjelu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, izvoru financiranja 11 Opći prihodi i primici, a u okviru zadanih limita rashoda Ministarstva.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOMOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na 9. sjednici održanoj 29. siječnja 2026. godine zaključkom prihvatio Prijedlog zakona o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu. Raspravu o navedenom Prijedlogu zakona proveli su Odbor za zakonodavstvo i Odbor za pomorstvo, promet i infrastrukturu koji su jednoglasno donijeli zaključke o prihvatanju Prijedloga zakona.

U odnosu na tekst Prijedloga zakona, koji je raspravljen u prvom čitanju u Hrvatskome saboru, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nastale su određene razlike kao posljedica uvažavanja stajališta iznesenih tijekom rasprave te promišljanja predlagatelja u cilju poboljšanja odredbi Konačnog prijedloga zakona. Sukladno navedenom i primjedbama Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora nomotehnički i jezično doraden je izričaj pojedinih odredaba kako slijedi:

- u članku 10. stavku 1. točki 8. određena je kratica u zagradi „RID“, a u točki 12. brisane su riječi „osim toga“ kao suvišne
- u članku 27. stavcima 2. i 5. doraden je izričaj u odnosu na navedeni krajnji rok (kao i u članku 30. stavku 2. i članku 32. stavku 2.)
- u članku 42. stavku 3. određena je kratica u zagradi „AAP“
- predlagatelj je doradio članak 43. stavke 2. i 3. na način da je određen rok odgovora na prigovor i pretpostavka odbijanja prigovora u slučaju da prijevoznik ne odgovori na prigovor u propisanom roku
- predlagatelj je u članku 46. u kojem se uređuje zastoje zastare, preformulirao stavak 2. tako da glasi: „(2) Zastara ne teče dok prijevoznik odlučuje o prigovoru nositelja prava i to od dana podnošenja prigovora do dana uručenja odgovora kojim je prigovor odbijen“, a stavak 4. istog članka preformuliran je tako da glasi: „(4) U svakom slučaju, zastara nastavlja teći protekom roka u kojem je prijevoznik bio dužan odgovoriti na prigovor“.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, TE RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Na tekst Prijedloga zakona nije bilo suštinskih primjedbi niti prijedloga koje predlagatelj nije prihvatio.

**PRILOG - Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom
Europske unije**

**IZJAVA O USKLADENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM
EUROPSKE UNIJE**

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2026. godinu.

Rok: I. kvartal 2026.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci čl. 91

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Uredba (EU) 2020/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. o elektroničkim informacijama o prijevozu tereta (Tekst značajan za EGP) (SL L 249, 31.7.2020.)

32020R1056

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

5. Prilog:

-

Potpis EU koordinатора stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

Žarko Tušek

Državni tajnik i EU koordinatore

Zdr. TC.

(potpis)

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko-Zgombić

Državna tajnica

(potpis)

[Signature]

23.2.2026.

(datum i pečat)

AM
MC